

Oplegger: Reactie op het Rapport Van der Bunt

Timon, Incluzio (TIM SV) en de gemeente Stichtse Vecht hebben het rapport van bureau Van der Bunt ontvangen en doorgenomen. Hieronder is een gemeenschappelijke zienswijze op het rapport en een reactie op de aanbevelingen.

Begin 2024 is door de gemeente Stichtse Vecht de opdracht verstrekt aan het bureau Van der Bunt om te kijken naar de manier waarop TIM SV tot op dat moment de opdracht heeft uitgevoerd. De kosten voor de uitvoering van de aanbesteding waren aanmerkelijk toegenomen. Ook blijkt de samenwerking tussen Timon, Incluzio en de gemeente Stichtse Vecht voor verbetering vatbaar. Het feit van de continue personele wijzigingen bij TIM SV heeft evenmin een positieve bijdrage gehad aan een duurzame samenwerking.

Besluit over niet verlengen TIM SV heeft adviezen ingehaald

Van der Bunt heeft een *quickscan* uitgevoerd aan de hand van een aantal gesprekken met bestuurders en medewerkers van de genoemde organisaties. De gesprekken hebben plaatsgevonden voordat het besluit was genomen om het contract van TIM SV niet te verlengen. Tijdens de oplevering van het rapport was het besluit inmiddels wel bekend. Hierdoor is een aantal van de aanbevelingen in een ander daglicht komen te staan. Sommige opmerkingen zijn minder relevant geworden en andere constateringens onderschrijven de noodzaak om de samenwerking op een andere manier in te vullen.

De partijen delen de analyse zoals in het rapport is verwoord over het verleden en de aanloop naar de huidige situatie. Daarnaast onderschrijven de partijen de beschrijving van de huidige situatie waarbij gemeente Stichtse Vecht en TIM SV in een "gespannen" situatie terecht zijn gekomen. Het lijkt soms dat we als partners tegenover elkaar staan in plaats dat er sprake is van een constructieve partnerrelatie waarin gezamenlijk wordt opgetrokken. In sommige situaties lijkt het er zelfs op dat we wel dezelfde woorden gebruiken, maar dat deze woorden een volstrekt andere betekenis hebben. De vooropgezette wens om als partners op te trekken is hierdoor onvoldoende uit de verf gekomen.

Toenemende kosten zetten het partnerschap onder druk

Het feit dat de budgetten die door de gemeente beschikbaar worden gesteld inmiddels zijn verdubbeld ten opzichte van drie jaar geleden heeft de samenwerking onder druk gezet. De kwestie van de kostenoverschrijding maakt dat er een zekere "irritatie" is ontstaan bij de gemeente. Hierdoor is de gemeente ook extra kritisch geworden op het werk en de uitvoering van de taken die door TIM SV worden gedaan. Ook neem de behoefte om steeds meer te willen weten bij de gemeente toe.

Ontwikkelingen Jeugdhulp zijn een landelijk probleem

In het rapport wordt aangegeven dat de situatie van kostenstijging zich niet alleen in de gemeente Stichtse Vecht voordoet. Het is eenzelfde soort boodschap die door de VNG en ook vrijwel alle wethouders Jeugdzorg in Nederland wordt afgegeven. Daarnaast verschijnt binnenkort het rapport van de Commissie van Wijzen over de kosten van de Jeugdzorg. Zij zullen komen met diverse aanbevelingen.

De gestegen kosten hebben onder andere te maken met het feit dat meer jongeren zwaardere (psychische) problemen hebben, ze te maken hebben met hoge eisen van hun ouders en een aantal jongeren terecht komt in criminaliteit en uithuisplaatsingen. Daarnaast is het steeds "normaler" geworden om een beroep te doen op de jeugdzorg. Het taboe dat daar vroeger op lag, is daar inmiddels helemaal van af. Bovendien staan de jeugdigen steeds meer onder druk wanneer het gaat om hun eigen (ideale) zelfbeeld (social media),

het gevoel druk te hebben om te presteren en het gebrek aan toekomstperspectief (op een huis en werk). Deze ontwikkelingen worden door TIM SV genoemd als oorzaken voor de kostenstijging.

Hoe verder?

Dit alles brengt de vraag naar voren: hoe nu verder? In het rapport van Van der Bunt worden hiervoor een aantal suggesties gedaan en adviezen gegeven (zie bijlage 1). In praktijk is een deel van deze aanbevelingen inmiddels al in gang gezet. Hieronder schetsen we voor de belangrijkste aanbevelingen wat er op dit moment al ingezet is en waar nog verdere intensivering plaats vindt naar aanleiding van deze aanbevelingen.

Van de Bunt adviseert verschillende maatregelen die met elkaar leiden tot een situatie waarin de gemeente beter grip krijgt op met name de Jeugdhulp ontwikkelingen.

Het advies bevat zowel elementen over de samenwerking tussen de gemeente en TIM SV maar ook in de samenhang tussen de opdracht aan TIM SV en het versterken van het voorveld.

Verskillende adviezen al in praktijk gebracht

Met name daar waar de aanbevelingen gaan over de investeringen in het voorveld sluit dit goed aan bij de huidige activiteiten vanuit de Bestuursopdracht. Er wordt veel tijd geïnvesteerd om elkaar "beter te leren kennen" en tot een gezamenlijke aanpak te komen. Inmiddels is er een gezamenlijk geaccordeerd transformatieplan gekomen dat moet zorgen voor betere afspraken en het verkrijgen van meer grip op de gezamenlijke aanpak.

Het ontwikkelen van een Informatie en Adviespunt sluit goed aan

Via de geaccordeerde bestuursopdracht is eveneens vormgegeven aan het versterken van het voorveld. Daartoe worden grote inspanningen verricht en ook stappen gezet. Dit gaat vanaf 1-04-2025 leiden tot een informatie en advies loket waar inwoners met al hun vragen terecht kunnen. Hierbij wordt ook de vijfde aanbeveling meegenomen om TIM SV nadrukkelijk te betrekken bij de opdracht rondom het voorveld en zoveel mogelijk te verwijzen naar het voorveld.

De aanbeveling met betrekking tot de governance en aansturing vanuit de gemeente Stichtse Vecht wordt verder geïntensiveerd. Bij TIM SV wordt hard gewerkt om meer grip op data over cliëntenaantallen, wachttijden en andere relevantie sturingsinformatie te krijgen en is men bezig de wachttijden verder terug te dringen.

Regionale samenwerking als toekomstperspectief

In verband met de Hervormingsagenda Jeugd wordt nadrukkelijker gekeken naar de regio en hetgeen in de regio gebeurt. Vanwege de verplichte regionalisering en de regionale inkoop van Jeugdhulp gaat Stichtse Vecht in de toekomst weer intensiever samenwerken met de Regio Utrecht West. Als eerste wordt er een Regionale Visie Jeugdhulp en Wmo opgesteld en wordt er gewerkt aan een Gemeenschappelijke Regeling. Dit draagt bij aan een intensieve uitwisseling over hoe de gemeenten in de regio Utrecht West Jeugdhulp en Wmo begeleiding hebben georganiseerd en wat we hierin van elkaar kunnen leren.

In principe vormen de diverse maatregelen die voor de komende twee jaar op stapel staan gezamenlijk de visie en aanpak voor de Jeugdzorg in de komende jaren. In dat verband worden de adviezen uit het rapport dat Van der Bunt heeft geformuleerd een belangrijke leidraad voor de gemeente Stichtse Vecht.

Gunstige invloed op de samenwerking

Wat TIM SV en de gemeente betreft is het Rapport van Van der Bunt tevens een bevestiging van hetgeen in de recente geschiedenis heeft plaatsgevonden en bieden de aanbevelingen de nodige aanknopingspunten voor hetgeen we aan het doen zijn en waarmee we bezig zijn. De gesprekken zijn wat ons betreft verhelderend geweest en geven lucht en ruimte aan de

ontstane situatie om de komende periode de uitdaging waarvoor we staan verder vorm en inhoud te geven. Tevens is het een belangrijk punt om bij de invulling van de aanbevelingen in het achterhoofd te houden hoe de uitwerking van de Hervormingsagenda Jeugd eruit komt te zien.

Alle partners onderschrijven, dat tot het beëindigen van het contract vanaf 01-01-2027, het noodzakelijk is dat de dienstverlening aan de inwoners overeind moet blijven.

1. **We adviseren om - aanvullend op de eerder gemaakte afspraken tussen de gemeente SV en TIM SV - aan tafel te gaan om te komen tot een gezamenlijk plan 'Grip op Jeugdhulp en Wmo-begeleiding Stichtse Vecht'.** In dit plan dient te worden ingegaan op de volgende onderwerpen:

- de relatie met het voorveld, inclusief doorverwijzing en terugverwijzing naar het voorveld en een analyse van de belangrijkste redenen van instroom gekoppeld aan gerichte investeringen;
- beheersing van de instroom en een uitbreiding van het proces van triage, in het bijzonder rekening houdend met de groep van zelfmelders;
- het verbeteren van sturing en governance;
- ambities van de transformatie;
- dossieropbouw van claims die mogelijk elders belegd kunnen worden, zoals ten gevolge van de gesloten jeugdzorg;
- vergelijkbare ervaringen in andere gemeenten waar eveneens is gekozen voor een partnerschapsconstructie, eventueel aangevuld met intervisie.

2. **We adviseren om het voorveld te versterken, zowel door investeringen te intensiveren als door beter te richten.** Meer kennis over de opbouw van de zorgvraag bij TIM SV en over preventieve opties (door verbeterde samenwerking met en doorverwijzing naar het voorveld) zouden moeten leiden tot verbeterde grip. Dat vereist 1) een actuele dynamische analyse van de ontwikkeling van de vraag; 2) een gedeeld beeld op de rol die het voorveld kan spelen bij het voorkomen en beheersen van die vraag; en 3) een *interface* tussen gemeente, voorveld en TIM SV, zodat er een lerend systeem kan ontstaan waarbij maatschappelijke impact en kostenbeheersing hand in hand gaan.

3. **We bevelen aan om in te zetten op sturing en governance.** Dat is essentieel voor het realiseren van een gezamenlijke plan 'Grip op jeugdhulp en Wmo-begeleiding'. De gemeente zal veel directer moeten gaan sturen op de impact en doelmatigheid van de geboden hulp. TIM SV zal op haar beurt helder moeten aangeven wat zij nodig heeft van de gemeente om haar opdracht adequaat te vervullen. Een heldere en zakelijke verdeling van verantwoordelijkheden is vereist voor de juiste ondersteuning van inwoners in Stichtse Vecht. Dat vertaalt zich in de volgende elementen:

- Sturen op transformatie en investeren in goede zorg in het voorveld. Het is nodig om investeringen in het voorveld te richten op snelle hulp aan inwoners. Tevens is het van belang dat TIM SV en aanbieders in het voorveld afspraken maken over de eerste verwijzing en de overdracht van cliënten.
- Prikkels inbouwen voor doelmatigheid en kostenbeheersing, op basis van de risicoverdeling. Hierbij kan overwogen worden om in zekere mate te sturen op kosten per cliënt en te sturen op de kostenbeheersing van onderaannemers.
- Sturen op instroom en triage. Het is wenselijk om aanvullende afspraken te maken over hoe om te gaan met zelfmelders en verwijzingen.
- Sturen op kwaliteit. Dat vraagt om het evalueren van de kwaliteit en het effect van de wijkteams.
- Sturen op basis van informatie. In het licht van de huidige stand van zaken en de doelstelling om a) samen te werken in het voorveld en b) te sturen op maatschappelijke impact, is het nodig om de KPI's nog eens tegen het licht te houden en deze te vertalen naar afspraken met TIM SV.

4. **We adviseren om te investeren in een gezamenlijk leerproces.** De ontwikkeling van hulp aan inwoners in Stichtse Vecht ten tijde van de transformatie gaat gepaard met uitdagingen die ook elders in het land worden ervaren. Juist omdat dit geen geïsoleerd vraagstuk is, blijft het van belang het collectieve leerproces in de komende jaren ten goede te laten komen aan de jeugdhulp en Wmo-begeleiding in Stichtse Vecht. Het ligt in de rede te kijken bij (buur)gemeenten in de regio maar ook bij andere gemeenten die met vergelijkbare

vraagstukken geconfronteerd worden om van elkaar te leren en zo met elkaar de zorg aan kwetsbare inwoners te versterken.

5. We adviseren een gezamenlijke werkagenda vast te stellen als vervolg op dit adviestraject. Daarin zouden de volgende elementen een rol kunnen krijgen:

- Nadere afspraken maken over de samenwerking in de komende twee jaar en zorgen dat Incluzio daar onderdeel van uitmaakt.
- Ruimte maken voor informeel bestuurlijk overleg, waarin updates over de samenwerking en beelden van ontwikkelingen in het veld gedeeld kunnen worden.
- Het monitoren van de vraag: met welke zorg- en hulpvragen kloppen inwoners aan bij het op te richten informatiepunt en hoe ontwikkelen deze vragen zich?
- Inzetten op zowel hulp als preventie in het voorveld, om te borgen dat zorg- en hulpvragen niet alleen worden verplaatst, maar ook -waar mogelijk- worden voorkomen.
- Het ontwikkelen van een lerende aanpak waarin de verschuiving naar het voorveld aan de hand van een aantal pilots al doende steeds verder kan worden verbeterd.
- Het aanstellen van een kwartiermaker transformatie met als taak werkafspraken te maken om met een informatiepunt in oprichting te onderzoeken hoe eerder adequate hulp en preventie kan worden geboden met een lagere druk op Tim SV.